

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

10.05.2022. Nr. 1.7-1/428
Uz 08.04.2022. Nr. 2-2.76/393-IP
08.04.2022. Nr. 2-2.76/394-IP

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai

*Par precizētiem konsultāciju dokumentiem
“Par ziņojumu par tirgus analīzi”*

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir saņēmusi un izskatījusi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – SPRK) sagatavotos precizētos konsultāciju dokumentus (turpmāk kopā – Dokumenti):

- par Ziņojumu par tirgus analīzi par Eiropas Komisijas 2014. gada 9. oktobra Ieteikumā 2014/710/ES par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* regulēšana saskaņā ar Direktīvā 2002/21/EK minēto tirgu Nr. 1 – *vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos*;
- par Ziņojumu par tirgus analīzi par Eiropas Komisijas 2014. gada 9. oktobra ieteikumā 2014/710/ES par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulēšana saskaņā ar Direktīvā 2002/21/EK minēto tirgu Nr. 2 – *vairumtirdzniecības līmeņa balss savienojuma pabeigšana individuālos mobilajos tīklos*.

KP konstatē, ka atbilstoši Elektronisko sakaru likuma 30. panta pirmajai daļai SPRK nosaka konkrētos tirgus, kas atbilst elektronisko sakaru pakalpojumu ģeogrāfiskajam dalījumam un citiem apstākļiem, kā arī ievērojot Eiropas Komisijas ieteikumu par attiecīgajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē. KP konstatē, ka SPRK Dokumentos izmantotās konkrēto preču tirgu definīcijas atbilst 09.10.2014. Eiropas Komisijas ieteikuma 2014/710/ES¹ pielikumā sniegtajām tirgu Nr. 1 (vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos) un Nr. 2 (vairumtirdzniecības līmeņa balss savienojuma pabeigšana individuālos mobilajos tīklos) definīcijām. Minētās definīcijas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 07.03.2002.

¹ Komisijas 09.10.2014. ieteikums 2014/710/ES par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A32014H0710>

Direktīvas 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (turpmāk – Direktīva) 15. panta 1. punktu ir izstrādātas atbilstoši konkurences tiesību principiem un tiek regulāri pārskatītas.

Vienlaikus saskaņā ar Konkurences likuma 1. panta 3. – 5. punktiem konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto preci konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizvietojamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības, savukārt konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiska teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem. Līdz ar to konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Konkrētā tirgus definīcijai ir būtiska nozīme ar konkurenci saistītu jautājumu izvērtēšanā.²

Arī ģeogrāfiskais tirgus ir tāda teritorija, kurā konkurences nosacījumi ir pietiekami viendabīgi³, un ģeogrāfisko tirgu nosaka, galvenokārt pamatojoties uz patērētāju viedokli par dažādos reģionos pārdoto preču savstarpējo aizvietojamību. Ja patērētāji uzskata, ka vienā reģionā pārdodamā prece aizstāj citā reģionā pārdodamo preci, šie reģioni ir konkrētais ģeogrāfiskais tirgus. Nosakot minēto tirgu, būtiski ir arī citi faktori – tajā skaitā pieprasījuma īpatnības (patērētāju izvēles reģionālās atšķirības, kultūra, valoda un dzīves stils) un šķēršļi, kas ierobežo patērētāju iespējas iegādāties preces (ekonomiskie, tehnoloģiskie, administratīvie un citi šķēršļi).⁴

Dokumentos (gan attiecībā uz fiksētajiem, gan mobilajiem tīkliem) secināts, ka savienojumu pabeigšanas pakalpojumi visos tīklos neveido vienu savienojumu pabeigšanas tirgu, proti, katrs komersants veido atsevišķu konkrēto tirgu, un kā konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir noteikts “komersanta individuālais [...] tīkls ar 100% tirgus daļām katrā tirgū”. KP norāda, ka šāda konkrētā tirgus definēšana rada situāciju, ka katrā no savienojumu pabeigšanas tirgiem darbojas viens komersants un līdz ar to konkurence šajos tirgos nav novērojama pēc definīcijas. Tomēr, ievērojot pakalpojumu īpašības, pieprasījuma un piedāvājuma aizvietojamību, konkurences apstākļus konkrētajā tirgū ierasti veido vairāki līdzvērtīgu pakalpojumu sniedzēji⁵ un katrs no tiem neveido atsevišķu konkrēto tirgu. Ņemot vērā, ka šiem tirgiem tiek piemērotas īpašas saistības (tostarp tarifu regulēšana), konkurence var izpausties arī ievērojot konkurences faktorus, kas neaptver cenas, piemēram, atšķirīgo lietotāju skaitu katrā tīklā. Tāpat KP norāda, ka tirgus daļu⁶ aprēķins Dokumentos ir veikts balstoties uz to, ka atsevišķi komersanti veido vienu savienojumu pabeigšanas tirgu, proti, katrs komersants veido daļu no kopējā savienojumu pabeigšanas tirgus fiksētajos un mobilajos tīklos. Līdz ar to KP ieskatā konkrētos tirgus, iespējams, varētu definēt plašāk attiecībā uz vairāku komersantu iekļaušanu savienojumu pabeigšanas tirgos fiksētajos un mobilajos tīklos.

Vienlaikus kā norādīts Komisijas paziņojuma par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju Kopienas konkurences tiesībās 12. punktā⁷, atkarībā no izskatāmā konkurences jautājuma būtības konkrētā tirgus noteikšanas metodoloģija var novest pie atšķirīgiem rezultātiem⁸.

² Komisijas paziņojums par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju Kopienas konkurences tiesībās, 4. punkts. Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:31997Y1209(01))

³ AT 07.02.2011. spriedums lietā Nr.SKA-17/2011, *Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs*, 10. punkts

⁴ Sk. Komisijas paziņojums par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju Kopienas konkurences tiesībās, 29.-30., 44.-50. punkts. Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:31997Y1209(01))

⁵ Konkrētā tirgus koncepts pats par sevi ietver to, ka starp šī tirgus precēm var pastāvēt efektīva konkurence, ja vien pastāv pietiekama aizvietojamība starp šīm precēm attiecībā uz noteiktu to pielietojumu. Skatīt: EST 13.02.1979. lieta Nr. 85/76 *Hoffmann-La Roche v Commission*, 28. rindkopa.

⁶ Saskaņā ar Konkurences likuma 1. panta 10. punktu, tirgus daļa ir tirgus dalībnieka piedāvāto preču daļa konkrētajā tirgū attiecībā pret visu šajā tirgū piedāvāto preču apjomu.

⁷ Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:31997Y1209(01))

⁸ Tirgus definīcija ir balstīta biznesa realitātē un ir empīrisks uzdevums, ko veic katrā lietā atsevišķi. Skatīt, piemēram, Eiropas Komisija. *Market definition in a globalised world. Competition Polity Brief No 2/2015*. Pieejams: https://ec.europa.eu/competition/publications/cpb/2015/002_en.pdf

Dokumentos norādīts, ka konkrētais tirgus ir noteikts ņemot vērā to, ka regulējums atšķiras atkarībā no funkcionālā līmeņa, kā arī ņemot vērā nepieciešamību šos tirgus regulēt (izvērtēt esošās saistības). Tāpat KP konstatē, ka Dokumentos ietvertās konkrēto tirgu definīcijas atbilst arī citās ES dalībvalstīs izmantotajām tirgu definīcijām, piemēram, Īrijas Republikas regulatora *Commission for Communications Regulation* secinājumiem.⁹ KP ieskatā alternatīvu konkrēto tirgu definīciju izmantošana visticamāk nemainītu tirgus analīzes secinājumus un komersantiem piemērojamās saistības, it sevišķi lielākajam tirgus dalībniekam savienojumu pabeigšanas tirgū fiksētā vietā. Vienlaikus ģeogrāfisko tirgu paplašināšana precīzāk atbilstu konkurences tiesību metodoloģijai, definējot konkrēto tirgu.

Izvērtējot minētos dokumentus un ņemot vērā iepriekš minēto, KP informē, ka tā piekrīt SPRK Dokumentos norādītajām tirgu definīcijām, tirgus analīzes rezultātiem, kā arī komersantiem piemērotajām saistībām.

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis

Čerlenoks 68806492
martins.cerlenoks@kp.gov.lv

⁹ Commission for Communications Regulation. *Market Review. Fixed Voice Call Termination and Mobile Voice Call Termination*. Pieejams: https://www.comreg.ie/media/dlm_uploads/2019/05/Comreg1947.pdf